1964
ମାର୍ଚ୍ଚ 12

ବିହାରୀ ଲାଲ୍ ବାତ୍ରା

ବନାମ

ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର, ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି, କେ. ଏନ୍. ୱାଞ୍ଚୁ, ଜେ. ସି., ଶାହ, ଏନ୍. ରାଜାଗୋପାଳ ଆୟାଙ୍ଗର ଏବଂ ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ]

ବାସ୍ତୁହରା ସମ୍ପତ୍ତି-- ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଜଣେ ଶରଣାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟିତ ଜମି-- ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଣ୍ଟନ ଅବୈଧ ଅଟେ--ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ନିୟମ, 1955, ନିୟମ 2 (h) ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ପାକିସ୍ତାନରେ ଯଥେଷ୍ଟ କୃଷି ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହ ବିଭାଜନ ସମୟରେ ଭାରତ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କିଛି ଅ-ପୂରଣ ଥିବା ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 29,1955 ରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ମଧ୍ୟରେ ସହରାଞ୍ଚଳରେ କିଛି ଜାଗା ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା 1952 ମସିହାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଦାବି ଅନୁସାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବା ପରେ ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ସନଦ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଦଖଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ 5 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦ ଉଠିଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଆବଣ୍ଟନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସହକାରୀ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଯାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ବିବାଦୀୟ ଜମିଗୁଡିକ ଏକ "ସହରାଞ୍ଚଳ" ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯାହା ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ନିୟମ, 1955 ର ନିୟମ 2 (h) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ ଆଇନର ବିପରୀତ ଥିଲା । ସହକାରୀ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନକୁ ବାତିଲ କରିଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀ ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 133 ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: (i) ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ କିମ୍ବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ସନଦକୁ ଜାରି ରଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ତାହାର ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଛି ।

ଶ୍ରୀ ମିଠୁ ଶାହାନୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1964] 7 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 103, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା I

(ii) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଏହିକି ଯେ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ନିୟମ, 1955 ର ନିୟମ 2 (h) ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିବାରୁ ଏହା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ବିଫଳ ହେବା ଉଚିତ I ଏହି ଯୁକ୍ତି ନିୟମ 2 (h) ର ପ୍ରାବଧାନ ଆଧାରରେ ଆଧାରିତ I ଅଧିନିୟମ 40 ଅନୁଯାୟୀ ନିୟମ 2 (h) ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା I ଅନ୍ୟ ନିୟମ ସହିତ ଏହି ନିୟମ ମେ 21,1955 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା Iଡିସେମ୍ବର 29,1955 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ସନଦ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା I ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଆବଣ୍ଟନ, ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବା ପରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା "ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇନଥିଲା", ଯେପରି ନିୟମ 2(h) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କୁହାଯାଇଛି Iତେଣୁ, ଯଦି ଆବଣ୍ଟନ ତାରିଖରେ ଜମି ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଥିଲା, ତେବେ ଆବଣ୍ଟନ, ସଂଜ୍ଞାର ମୁଖ୍ୟ ପାରା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନଥିଲା I

ଆବଣ୍ଟନ ବୈଧ କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ, ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖରରୁ ଭେଦଭାବର ଏକ ବିଭାଜନ ରେଖା ଅଙ୍କନ କରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ I ଏପରି ବିବାଦ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଆତ୍ମ-ବିରୋଧୀ ଅଟେ I ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଇନର ଏକ ଆରମ୍ଭ କିମ୍ବା ସମୟ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଠାରୁ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ଏବଂ କୌଣସି ନିୟମ ଯାହା ଆଇନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ କେବଳ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ଅବୈଧ ବିବେଚିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେହେତୁ ଏହା ଆଇନରେ ଏକ ବିକଳ୍ପକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ I ବେଳେବେଳେ ଏହା ସମ୍ଭବଯେ, ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଲାଗୁ କରିବାପାଇଁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନିୟମରେ ଅବିଚାର ରହିଛି ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରିବା, କିନ୍ତୁ, ଏହା କହିବା ଯେ ଏକ ନିୟମ ଯାହା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତାହା ଅବୈଧ କାରଣ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅତୀତ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ଯାହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ I

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 543/1962 I ନଭେମ୍ବର 26,1959 ତାରିଖରେ, ପଞ୍ଜାବ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦେୱାନୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 678/1957 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି I

ବିଷନ୍ ନାରାୟଣ ଏବଂ ଏନ୍. ଏନ୍. କେଶୱାନୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ I

ବି. କେ. ଖାନ୍ନା ଏବଂ ବି. ଆର. ଜି. କେ. ଆଚାର, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 ପାଇଁ

ଡି. ଏନ୍. ମୁଖାର୍ଜୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ପାଇଁ I

ଆର୍. ଭି. ଏସ୍. ମଣି ଏବଂ ଟି. ଆର୍. ଭି. ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ପାଇଁ I

ମାର୍ଚ୍ଚ 12,1964 I ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା –

1964
ବିହାରୀ ଲାଲ
ବନାମ
ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ
ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ
ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟଙ୍ଗରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା- ଏହା ହେଉଛି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପଞ୍ଜାବ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 133 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପରେ ଏହି ଏକ ଆବେଦନ ।

ବିବାଦର ବିନ୍ଦୁ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଏବଂ ତେଣୁ ଆମେ ଯେଉଁ ବିଶାଳ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛୁ ତାହା କେବଳ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ପାକିସ୍ତାନରେ ଯଥେଷ୍ଟ କୃଷି ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହ ବିଭାଜନ ସମୟରେ ଭାରତ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଅମ୍ବାଲା ଜିଲ୍ଲାର ଖାରାର ଗ୍ରାମରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଜମି ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏହାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ନୁହଁ । ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ତଥାପି କିଛି ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିଥିବା ଦାବି ଥିଲା ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 29,1955 ରେ ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ- ସ୍ଥାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଖସଡା ସଂଖ୍ୟା 880, 881 ଏବଂ 882 ରେ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଖାରାର ପୌରପାଳିକା ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯାହାର ନିୟମିତତା ସହିତ କେବଳ ଆବଣ୍ଟନ ଏହି ଆବେଦନ ସହିତ ଜଡିତ । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା 1952 ରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଦାବି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମିଳିଥିଲା । ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବା ପରେ, ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିସେମ୍ବର 31,1955 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ସନଦ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଦଖଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ 5 ଦ୍ୱାରା ବିବାଦ ଉଠିଥିଲା । ସେମାନେ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଦାବି କରୁଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଦୀର୍ଘ ପୂର୍ବ ତାରିଖ ଠାରୁ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିକାରରେ ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ବୈଧ ଆବଣ୍ଟନର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଆବଣ୍ଟନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସହକାରୀ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକୁ ସେହି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ତିନୋଟି ଖସଡା ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ନିୟମ, 1955 ର ନିୟମ 2 (h) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ "ସହରାଞ୍ଚଳ" ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କରାଯାଇଥିବା ଆବଣ୍ଟନ ଆଇନ ବିରୋଧୀ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ଆବଣ୍ଟନକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ନିକଟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ସଫଳ ନହେବାରୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ହେଉଛି ଏହି ବରଖାସ୍ତର ସଠିକତା ଯାହାକୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ବିଶନ ନାରାୟଣ ଆବେଦନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ମୁଖ୍ୟ ଦୁଇଟି ବିବାଦରେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମଟି ଥିଲା (1) ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀ ଡିସେମ୍ବର 31,1955 ରେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ନାମରେ ଏକ ସନଦ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଏକ ଅନିଶ୍ଚିତ

1964
ବିହାରୀ ଲାଲ ବାତ୍ରା
ବନାମ
ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ
ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ
ଅନ୍ୟମାନେ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ଅଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ପୁରୀକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯିବା ଘଟଣାରେ ମଧ୍ୟ ସନଦରେ ଥିବା ଆଧାର ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଅଧିକାରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଶ୍ରୀ ମିଠୁ ଶାହାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲାରେ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିଛୁ, ଯାହା 1964 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 10 ତାରିଖରେ ଘୋଷିତ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ସେଠାରେ ଯେଉଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଉପସ୍ଥାପନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିନ୍ଦୁ ଯାହା ସେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ତାହା ଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ବାସ୍ତବରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ, ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ-ନିୟମ, 1955 ର ନିୟମ 2 (h) ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିବାରୁ ତାହା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୂଳ ଆବଣ୍ଟନ ବିଧି ସମ୍ମତ ବିବେଚିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଏହି ତର୍କରେ କୌଣସି ସାର ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି, ତାହାକୁ ଆମେ ତର୍ଜମା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି (କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ) ଅଧିନିୟମ, 1954 ର ଧାରା 40, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ, ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ତାଲିକା ଉପରେ । ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ 1955ର ନିୟମ ଧାରା 40 ଅଧୀନରେ ସକ୍ଷମ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନଥିଲା । ଏହି ନିୟମଗୁଡିକ ମେ 21,1955 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ସେଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଯେଉଁ ନିୟମ 2 (h) ର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଛି, ତାହା ହେଉଛି ଏକ ନିୟମ ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ସଂଜ୍ଞାଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି । ନିୟମ 2 (h) ରେ କୁହାଯାଇଛି, ବିଷୟବସ୍ତୁ କ'ଣ, ବାହାର କର:

"2. ଏହି ନିୟମରେ, ଯଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନ୍ୟଥା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ -

(a) ରୁ (g)............

(h) 'ସହରାଞ୍ଚଳ' ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ-ଏକ ନିଗମ, ଏକ ପୌର ସମିତି, ଏକ ବିଜ୍ଞପିତ ଅଞ୍ଚଳ ସମିତି, ଏକ ସହରାଞ୍ଚଳ ସମିତି, ଏକ ଛୋଟ ସହର ସମିତି, ଏକ ଛାଉଣୀ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ;

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ପଟିଆଲା ଏବଂ ପୂର୍ବ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ସଂଘରେ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବା ଗ୍ରାମୀଣ କୃଷି ଜମିର ଅର୍ଦ୍ଧ-ସ୍ଥାୟୀ ଆବଣ୍ଟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସହରାଞ୍ଚଳର ସୀମା 1947 ଅଗଷ୍ଟ 15 ତାରିଖରେ ଯେମିତି ଥିଲା ସେମିତି ରହିବ ।"

ଏହି ନିୟମର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ 'ଗ୍ରାମୀଣ କୃଷି ଜମିର' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ 1957 ର ଏକ ସଂଶୋଧନ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା 'ଗ୍ରାମୀଣ ଅଞ୍ଚଳରେ' ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହି ସଂଶୋଧନର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ ।

1964
ବିହାରୀ ଲାଲ
ବନାମ
ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

"ଗ୍ରାମୀଣ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ନିୟମ 2 (f) ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଯେକୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ଯାହା ସହରାଞ୍ଚଳ ନୁହେଁ' ।

ଏଠି ରହି, ଦୁଇଟି ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ ଯାହା ବିବାଦରେ ନାହିଁ:(1) ଡିସେମ୍ବର 29,1955 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା, ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ସନଦ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।ତେଣୁ ଏହା ଏକ ଆବଣ୍ଟନ ଥିଲା ଯାହା ମେ 21,1955 ପରେ କରାଯାଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା; (2) ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ଖସଡା ସଂଖ୍ୟା 880, 881 ଏବଂ 882 କୁ ଫେବୃଆରୀ 10,1951 ରେ ସହରାଞ୍ଚଳ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ଜାଗାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଖାରାର ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବିସ୍ତାର କରାଯାଇଥିଲା ।ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖରେ ଆବଣ୍ଟିତ ଜମି ଏକ "ସହରାଞ୍ଚଳ" ରେ ଥିଲା, ତେଣୁ, ଏହାକୁ ବୈଧ ଭାବରେ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା ।

ଧାରା 14ର ଉଲ୍ଲଘଂନକାରୀ ଭାବେ ଏହାକୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଯେଉଁ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ଭେଦଭାବ ପ୍ରକୃତରେ କ "ଣ ଥିଲା, ତାହା ବୁଝିବାରେ ଆମର ଅକ୍ଷମତାକୁ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଉଚିତ । ଯେତେଦୂର ଆମେ ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ବୁଝି ପାରୁଛୁ, ପ୍ରାବଧାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ହେତୁ ଅଯୌକ୍ତିକ ଭେଦଭାବ ବିଦ୍ୟମାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା ।ପ୍ରବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, 'ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବା' ଅର୍ଦ୍ଧ-ସ୍ଥାୟୀ ଆବଣ୍ଟନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଅର୍ଥାତ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ପିଇପିଏସୟୁ ରାଜ୍ୟରେ, ମେ 21,1955 ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷଣ, ଯାହାକୁ "ସହରାଞ୍ଚଳ" ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବାର ଥିଲା, ତାହା 1947 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 15 ତାରିଖରେ ମିଳିଥିବା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଆଧାର କରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବଣ୍ଟନ, ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଯଦି ଆବଣ୍ଟନ ତାରିଖରେ ଜମି ଏକ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଥିଲା, ତେବେ ଆବଣ୍ଟନର ସଂଜ୍ଞା, ମୁଖ୍ୟ ପାରା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେଣୁ, ବୈଧ ଭାବରେ ତିଆରି କରାଯାଇପାରିନଥାନ୍ତା ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଏହାକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବଣ୍ଟନ ବୈଧ କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ, ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖରେ ଭେଦଭାବର ଏକ ବିଭାଜନ ରେଖା ଅଙ୍କନ କରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ନିୟମର ଏହି ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଭେଦଭାବକୁ ଆମେ ତର୍ଜମା କରିବା କଷ୍ଟକର ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେ ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବିବାଦିତ ଜମିକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ଏହି କାରଣରୁ ଏହା ସୂଚିତ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ, ଯେଉଁ ନିୟମ ଆଇନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରୁଛି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯାହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିୟମ ତିଆରି କ୍ଷମତା ଅବୈଧ ଅଟେ । ଏପରି ବିବାଦ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଆତ୍ମ-ବିରୋଧୀ ଅଟେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଇନର ଏକ ଆରମ୍ଭ କିମ୍ବା ସମୟ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଠାରୁ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ଏବଂ ଆଇନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା କୌଣସି ନିୟମ କେବଳ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ଅବୈଧ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ଆଇନର ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ । ବେଳେବେଳେ ଏକ ନିୟମରେ ଅବିଚାର ରହିଛି ବୋଲି ଦାବି କରିବା ସମ୍ଭବ ଯାହା ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଏହା କହିବା ଯେ ଏକ ନିୟମ ଯାହା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତାହା ଅବୈଧ, କାରଣ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅତୀତ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ମଧ୍ୟରେ *ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି* ହୁଏ, ଯାହାକୁ ଆମେ ଅନୁସରଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ।

1964
ବିହାରୀ ଲାଲ ବାତ୍ରା
ବନାମ
ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ଏହି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଏହା ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ବୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।